

Tider at være ubehagelig at have i sin Nærhed. Det har man haft Opmærksomheden henvendt paa i lang Tid, ja, jeg kunde fristes til at sige i en meget lang Aarrække. I 1897 udtalte Fysikatet i Aarhus og Vejle Amter, at Beboerne skulde tage sig i Agt for at bruge Vandet fra denne Sø og ligeledes Isen, thi det kunde være sundhedsfarligt. Jeg har ogsaa bragt i Erfaring, at Sundhedsstyrelsen senere har haft sin Opmærksomhed henvendt paa denne Sø's farlige Egenskaber og har udtalt sig ret kraftigt overfor det paagældende Ministerium om, at det var paa Tide, der blev gjort noget imod dette, thi det kunde være farligt at lade Søen henligge, som den ligger. Nu er der gaaet mange Aar siden 1897, og man maa undres over, at der, naar baade de lokale Sundhedsautoriteter og Landets Sundhedsstyrelse saaledes har henledt Opmærksomheden paa en Fare, ikke bliver gjort noget. Selvfølgelig kan Beboerne lade være med at bruge Vandet og at samle Is fra Slotssøen, men Menneskene har nu da endelig en Sans, der hedder Lugtesansen, og denne Lugtesans kan man ikke skille sig af med. Ved Sommertid kan denne Sans være besværlig at have, naar man er i Nærheden af Slotssøen.

Jeg har spurgt mig selv om, hvad Grunden kan være til, at der ikke sker noget, og jeg er da standset ved det, at det vel sagtens er her som ved saa mange Vandløb, at den vedkommende Lovgivning som Følge af de gamle Privilegier, der hersker ved saadanne Vandløb, er ret sammensat, saa at man vel er noget i Tvivl om, hvem der er Ejer, hvem der har Rettigheder, og hvem der har Pligter, men jeg vil dog meget henstille til det paagældende Ministerium — jeg er tilbøjelig til at tro, at det er Indenrigsministeriet, Sagen hviler hos i Øjeblikket —, om Spørgsmaalet ikke kunde tages op for Alvor, saa at det blev nogenlunde klart, hvem der har disse Særettigheder og Sæpligter, og saaledes at Byen og Beboerne i Nærheden kom til at lide noget mindre. Saa vidt jeg ved, udmunder der ogsaa Kloaker fra Byen i Søen. Jeg tror, som sagt, det er paa Tide at røre lidt ved denne Sag. Jeg vil henstille, at der bliver gjort Alvor af det.

Jeg skal saa omtale en Sag, som henligger under Undervisningsministeriet, og som det ærede Medlem for Københavns 10de Valgekreds (Vilhelm Rasmussen) omtalte i Foraaret ved Tillægsbevillingslovens Behandling. Jeg siger til Danskprøven i Folkeskolen. Ærede Medlemmer, som hørte det ærede Medlem for Københavns 10de

Valgekreds omtale denne Sag, lagde maaske Mærke til, at han havde overordentligt travlt med at finde Fejkilder ved denne Danskprøve for at gøre den saa ringe som muligt, og for at man ikke skulde tillægge den større Betydning end akkurat nødvendigt. Det var nu ret mærkeligt, for det samme Medlem havde i Virkeligheden ikke saa lille Faderglæde ved Omtalen af denne Sag. Men det gik maaske ham, som det ikke saa sjældent gaar, at naar Børnene vokser lidt til, kan Faderglæderne forvandle sig til Sorger. Det lod virkelig til, at denne lille Pusling, som det ærede Medlem mente at have nogen Paternitetsret til, havde voldt ham ikke saa ringe Sorg. Det gjorde mig for saa vidt ondt for Ministeriet, som det ærede Medlem ikke var fri for at sige, at de Prøver, der var afholdte, var ordnede diletantmæssigt, og det synes jeg er en meget slem Beskyldning at rette mod et Undervisningsministerium. Der var mange andre Ting i Vejen, men dem skal jeg ikke røre videre ved, for jeg tror i Virkeligheden, at alle disse Bestræbelser for at finde Fejkilder mundede ud i noget ganske bestemt, og dette var, at det ærede Medlem var ked af eller maaske ikke kunde forstaa — fordi det ikke passede rigtigt med de pædagogiske Recepter —, at Landsbyskolen havde klareret sig forholdsvis bedre ved denne Danskprøve end Købstadskolen. Det passede, som sagt, maaske ikke saa godt med de pædagogiske Recepter. Men da denne Sag ogsaa interesserer mig, og da jeg tror, at dette Forhold hviler paa lidt andre Ting, end det ærede Medlem paapegede, vil jeg supplere denne lange Tale om Fejkilderne med nogle faa Bemærkninger.

Det ærede Medlem havde faaet Øje paa en rigtig Ting, da han gjorde opmærksom paa, at Landsbyskolen havde Børn fra alle Samfundsklasser, og han tilføjede, hvad ogsaa jeg mener er rigtigt, at Købstadskolen led noget under, at der i 11 Aars Alderen gaar en Del Børn fra Folkeskolen over til Mellemskolen. Der tror jeg, han havde faaet fat i noget rigtigt. Men der er en anden Side ved Forholdet mellem Landsbybørn og Bybørn, som jeg vil gøre opmærksom paa, og som ikke er uden Betydning i denne Forbindelse. Landsbybørnene vokser nemlig op under ret stilfærdige Forhold, de færdes i Naturen, de er kendte med Dyrene, hører Samtaler i Hjemmene, som vedrører Arbejdet og Vejret, og, kort sagt, hvad der kan falde for i et Landsbyhjem. De bli-